

ЛОРА ДМИТРІВНА ПРОЦЕНКО 1927–2014

24 червня 2014 року пішла з життя Лора Дмитрівна Проценко.

Л. Д. Проценко працювала в Інституті фармакології та токсикології НАМН України з 1953 по 1986 рік. Пройшла шлях від молодшого наукового співробітника до професора, керівника лабораторії та хімічного сектора Інституту.

Протягом своєї творчої діяльності Л. М. Проценко створила та успішно розвивала науковий напрям – хімію фосфорильованих алкілуючих сполук та піримідинів, зокрема, похідних етиленіміну та хлоретиламіну. Плідна робота з розробки методів синтезу вказаних хімічних сполук, вивчення залежності між хімічною будовою та біологічною дією дала можливість створити нові класи фізіологічно активних речовин, що мають виражену протипухлинну дію. Деякі з них, а саме препарати етимідин, бензотеф, фторбензотеф, дийодбензотеф, хлофіден, автором яких є професор Л. Д. Проценко, знайшли застосування в медичній практиці.

Професор Л. Д. Проценко також успішно працювала над проблемою, яка на той час постала перед Інститутом – створення антидотних засобів. Вона є автором двох препаратів антидотного типу дії, а саме: антиціану – засобу для лікування отруень похідними синільної кислоти, фіциліну – антидота, що застосовується при дії подразнюючих речовин на організм.

Результати багаторічних досліджень узагальнені Л. Д. Проценко (у співавторстві з З. П. Булкіною) у монографічному довіднику «Хімія і фармакологія синтетичних протипухлинних препаратів» («Наукова думка», Київ, 1985 р., 265 с.). Л. Д. Проценко є співавтором монографії «Протипухлинний препарат бензотеф» («Вища школа», Київ, 1973 р., 174 с.).

Широко відома науково-організаційна робота професора Л. Д. Проценко. Протягом багатьох років (1960–1986 рр.) вона очолювала в Інституті лабораторію синтезу алкілуючих сполук. Водночас майже весь цей період Л. Д. Проценко була

керівником хімічного сектора Інституту (на громадських засадах), тобто фактично визначала стратегію та напрями розвитку хімічних досліджень в Інституті.

Професор Л. Д. Проценко є автором 178 друкованих праць, має 68 авторських свідоцтв на винаходи. Нею створена наукова школа, послідовники якої доктор хім. наук В. М. Овруцький, доктор фарм. наук І. Й. Кузьменко очолювали наукові відділи Інституту. Під її керівництвом захищено 7 кандидатських дисертацій.

Результати досліджень наукової школи, керованої професором Л. Д. Проценко, неодноразово доповідались на вітчизняних та міжнародних наукових форумах. За цикл робіт зі створення нових протипухлинних препаратів Л. Д. Проценко присуджена Державна премія УРСР (1976 р.), присвоєно почесне звання «Заслужений винахідник УРСР» (1972 р.). За багаторічну та плідну роботу професор Л. Д. Проценко нагороджена орденами «Знак пошани» (1976 р.), Жовтневої Революції (1981 р.) та 7 медалями. Вона є учасником Великої Вітчизняної війни.

Світла пам'ять про Лору Дмитрівну Проценко, талановитого вченого, керівника назавжди залишиться в серцях колег та учнів.

ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України»